

Osallistuminen Suomi 100 "Luontolahja satavuotiaalle" kampanjaan

Kiinteistöjohtaja Jari Kyllönen Maaomaisuuden hallintapalvelujen tukipalvelut

Ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö ovat käynnistäneet Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlan kunniaksi "Luontolahja satavuotiaalle" kampanjan. Kampanjassa maaomistajia kannustetaan perustamaan omalle maalleen luonnonsuojelualue. Valtio sitoutuu omasta puolestaan kampanjaan vastaavalla suojelupanoksella. Suojelu tapahtuu vapaaehtoisesti ja ilman korvausta perustamalla luonnonsuojelulain mukainen yksityinen luonnonsuojelualue (YSA). Kampanja koskee kaikkia yksityisiä maanomistajia, myös yrityksiä ja säätiöitä.

Kampanja on kertaluonteinen ja se toteutetaan vuoden 2017 aikana. Kampanjan tavoitteena on saada jokaiseen maakuntaan vähintään 100 hehtaaria uusia maanomistajan omistukseen jääviä, pysyviä suojelualueita. Yksityisten omistamien alueiden osalta tavoite on yhteensä 1 800 ha. Suojeltavat alueet voivat olla esimerkiksi metsää tai suota.

Valtio haluaa kannustaa myös kuntia, seurakuntia tai muita yleishyödyllisiä toimijoita suojelemaan omia maitaan itsenäisyyden juhlavuoden kunniaksi. Julkisyhteisöjen tekemät lahjoitukset eivät kuitenkaan lisää valtion suojelupanosta kampanjassa.

Kampanjan tilanne koko Suomen yksityismaiden osalta on marraskuun lopussa n. 1300 ha ja useita hankkeita on edelleen vireillä. Ympäristöministeriön edustaja arvioi, että valtakunnan tavoite 1 800 ha tulee ylittymään, mutta maakuntien osalta tulee onnistumisessa olemaan vaihtelua jonkin verran. Kuntien ja seurakuntien osalta on tehty suojelupäätöksiä tai ne ovat parhailaan vireillä yhteensä n. 800 ha:n alueella. Pohjois-Savon Suomi 100 Luontolahja satavuotiaalle -kampanjan tilanne on marraskuun lopussa yhteensä n. 70 ha.

Kuopion ympäristö- ja rakennuslautakunta on kokouksessa 15.12.2016 esittänyt, että Kuopion kaupungin tulisi osallistua ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön kampanjaan perustamalla omistamalleen maalle luonnonsuojelualue Suomen juhlavuoden kunniaksi. Kuopion kaupunki omistaa tällä hetkellä luonnonsuojelualueita n. 615 ha, mikä edustaa n. 5 % kaupungin metsämaan pinta-alasta. Pohjois-Savossa luonnonsuojelualueita on alle 2 % metsämaan pinta-alasta, joten Kuopion kaupunki on suojellut omistamiaan metsiä selvästi enemmän kuin maakunnassa keskimäärin. Kuopion kaupungin Suomi 100 Luontolahja satavuotiaalle -kampanjan kohteita on kartoitettu metsäsuunnitelman valmistelun yhteydessä. Metsille on tehty ns. METSO-luontoarvokartoitus, mistä kohteista on neuvoteltu ELY-keskuksen kanssa metsäsuunnitelman valmistelun aikana.

Suomi 100 "Luontolahja satavuotiaalle" -kampanjan kohteiksi esitetään yhteensä n. 30 ha:n suuruinen määrä metsäalueita ja saaria kolmesta eri koh-

13.12.2017

teesta; kohde-esittely jäljempänä. Kuopion kaupungin 30 ha:n suojelulla varmistuu vähintään 100 ha:n suojelu Pohjois-Savossa kampanjan aikana. Kaupungin esittämien suojeltavien kohteiden omistus säilyy Kuopion kaupungilla. Kohteiden suojelu tulee rajoittamaan metsien tulevaa käyttöä eikä myöhemmät maankäytön muutokset ole enää suojelupäätöksen jälkeen mahdollisia. Kohteiden valinnassa on kiinnitetty huomiota siihen, etteivät ne sijoitu sellaisille alueille, missä on näköpiirissä maankäytön muutostarpeita tai missä ei pystyttäisi sovittamaan yhteen esim. alueiden virkistyskäytön ja luonnonsuojelun tavoitteita. Kampanjassa suojeltavaksi esitettyjen kohteiden taloudellinen arvo on yhteensä n. 300 - 400.000 euroa. Kampanjaan esitettävät kohteet on käsitelty neuvottelussa, missä on ollut edustajat yleiskaavoituksesta, ympäristönsuojelupalveluista, hyvinvointipalveluista (liikunta), vihersuunnittelusta sekä maaomaisuuden hallintapalveluista.

Metsäsuunnitelman valmistelun yhteydessä on edellisten Suomi 100 kohteiden lisäksi neuvoteltu ELY-keskuksen kanssa yli 100 ha:n alueiden myynnistä valtiolle suojelutarkoitukseen ja yli 30 ha:n alueen suojelusta. Kyseisistä kohteista valtio on lupautunut maksamaan kaupungille suojelukorvausta ns. METSO rahoituksella. Näistä kohteista on neuvottelutulos olemassa. Metsäsuunnitelman ja METSO-kohteiden valmistelu on kuitenkin viivästynyt vuoden 2017 alussa toteutetun organisaatiomuutoksen seurauksena. Kyseinen asiakokonaisuus tuodaan myöhemmin erikseen päätettäväksi.

Suomi 100 ”Luontolahja satavuotiaalle” -kampanjan kohteiksi esitetään seuraavia alueita:

1. Puijo Kokonmäen laajennus n. 3,6 ha

Puijolle esitettävä Kokonmäen laajennus sijoittuu yleiskaavan mukaiselle virkistysalueelle (V). Alue sijoittuu luonnonsuojelualueen viereen Konttilan ulkoilumajan pohjoispuolelle ja luonnonsuojelualueen länsipuolelle. Alue palvellee tällä hetkellä pääasiassa yleistä virkistyskäyttöä eikä sen halki kulje hiihtolatuja/ulkoiluteitä. Alueelle ollaan parhaillaan yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa suunnittelemassa maastopyöräreittiä, mikä on mahdollista sijoittaa alueelle sen suojeluarvojen vaarantumatta. Alue on varttunutta kuusikkoa ja luontoarvot täyttävät ns. METSO-kriteerit. Alueen sijainti ja raja-
aus on suunniteltu siten, että alueen virkistyskäyttö ja suojeluarvot on sovitettavissa yhteen.

2. Etelä-Kallaveden saariston pikkusaaret ja luodot n. 14,6 ha

Suojeltaviksi esitetyt alueet sijoittuvat yleiskaavan mukaiselle virkistysalueelle (V). Etelä-Kallaveden saariston pikkusaarten ja luotojen suojeluesitys on jatkoa samalla alueella toteutetuille aiemmille suojelupäätöksille. Pikkusaarilla ja luodoilla on erityinen merkitys alueen vesilinnustolle ja saaret ovat pääasiassa kallioisia ja mäntyvaltaisia saaria/luotoja. Hukkanen saarella on muinaismuistolain mukainen lapinraunio. Saariston virkistyskäyttö on keskitetty Etelä-Kallaveden saariston isompiin saariin, mihin on rakennettu veneilijöille ja melojille rantautumispaikkoja. Etelä-Kallaveden saaristo on osa kansallista kaupunkipuistoa, mitä ollaan parhaillaan perustamassa Kuopioon. Esitettyjen saarten suojelu ei ole ristiriidassa kansallisen kaupunkipuiston perustamisen kanssa. Kansallisen kaupunkipuiston virkistyskäyttöä on mahdollista jatkosakin kehittää isommilla saarilla, mitkä kestävät paremmin myös virkistyskäytön mukanaan tuomaa maaston kulumista. Alueen sijainti ja raja-
aus on

suunniteltu siten, että alueen virkistyskäyttö ja suojeluarvot on sovittavissa yhteen kaupunkipuiston jatkokehittämisen näkökulmasta.

3. Vierunpää Riistaveden Savulahdessa n. 11,5 ha

Vierunpään alue on yleiskaavan mukainen suojelualue (SL-1). Kaupungin omistama alue on erillinen palsta eikä kaupungilla ole muuta maanomistusta alueeseen liittyen. Esitetty alue on jyrkkä mäntyvaltainen kalliorinne Iso-Vierunjärven rannassa. Alue on maisemallisesti paikallisesti merkittävä ja sen muu kuin suojelukäyttö on erittäin rajoitettua alueen topografiasta ja sijainnista johtuen.

Vaikutusten arviointi

Esitetyllä suojelulla on luonnon monimuotoisuutta edistävä vaikutus eikä suojelu ole merkittävästi ristiriidassa alueiden muiden käyttömuotojen ja alueiden kehittämisen kanssa.

Esitys

Kaupunkirakennelautakunta päättää, että Kuopion kaupunki osallistuu Suomi 100 ”Luontolahja satavuotiaalle” -kampanjaan hakemalla luonnonsuojelulain mukaista rauhoitusta liitekartoissa esitetyille määräaloille tilojen 297-455-1-33, 297-428-20-43, 297-426-1-112 ja 297-405-24-1 alueilla sekä tilan 297-449-22-55 alueella.

Liitteet

- 1 9291/2017 Kansallisen kaupunkipuiston suunnitelmakartta
- 2 9291/2017 Kokooma Suomi100 Luontolahja

Valmistelija

Seppo Jauhiainen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 400 577 330

puh. +358 400 577 330

Päätösehdotus

Palvelualuejohtaja Jarmo Pirhonen

Lautakunta hyväksyy kiinteistöjohtajan esityksen.

Päätös

Esittelijä täydensi esitystä siten, että päätöksen voi panna täytäntöön kuntalain 143 §:n perusteella ennen sen lainvoimaisuuden saavuttamista.

Täydennetty päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

